

Ds Richard Vissinga

Marcus 6, 45-52 + Matteus 14, 22-33

26 juli 2015

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Geen vaste grond meer onder de voeten, wegzakken, wegzinken.

Het kan je zo maar overkomen.

In het bericht van een ongeneselijke ziekte. Alles is onzeker, de toekomst donker en dreigend.

In het plotselinge sterven van een geliefde. Je zinkt weg in een donker niets.

Waar vind je houvast? Wie zal je redden?

In het evangelie van vanmorgen gaat het om zulke vragen. Levensvragen.

Jezus heeft zijn leerlingen de boot ingestuurd en zelf blijft hij op het land achter.

Maar dan steekt er op het meer zo'n storm op dat de golven tegen het schip beuken en de mannen in paniek raken.

Dan ineens komt Jezus hen tegemoet; hij loopt over de golven. Ze denken dat het een spook is. Totdat hij hen toespreekt: blijf kalm! Ik ben het. Wees niet bang.

Dat raakt Petrus. Als u het bent, zeg me dan dat ik over het water naar u toe moet komen.

Jezus roept hem en Petrus stapt uit de boot en loopt over de golven naar Jezus toe.

Als hij zich realiseert wat hij doet, zinkt hij weg. Maar Jezus steekt hem de reddende hand toe. Als ze samen in de boot stappen gaat de wind liggen.

De leerlingen zijn helemaal van hun stuk gebracht.

Wat wil zo'n verhaal ons zeggen?

Er zijn heel wat mensen die om zulke verhalen de bijbel voorgoed hebben dichtgeslagen. Of nog hooguit als een sprookjesboek zien.

Kunnen wij er vanmorgen dichterbij komen, bij wat dat wonderlijke verhaal ons wil zeggen?

Het belangrijkste is niet dat Jezus over de golven loopt, maar dat hij zijn gemeente niet aan haar lot overlaat. Hij komt haar te hulp en steekt haar zijn reddende hand toe.

Als Marcus zijn evangelie schrijft is Jezus al zo'n 30 jaar niet meer onder hen.

De kring van leerlingen van Jezus heeft zich uitgebreid. Op verschillende plaatsen zijn kleine gemeenten ontstaan. Ze roeien met de riemen die ze hebben. Ze komen op zondag, de dag van de opstanding van Jezus uit de dood, bij elkaar aan huis. Daar vertellen ze elkaar wat hen is overkomen. Ze lezen de brieven van de apostelen, ze zingen liederen, die door dichters worden gecomponeerd. Ze bidden en leggen elkaar de bijbel uit. Ze vierden avondmaal. Terwijl zich intussen donkere wolken boven hun hoofden samenvakken. Want ze zijn klein en worden in hun bestaan bedreigd. Door de Joden en door de Romeinen. En van binnenuit zijn er vragen. Over Jezus bijvoorbeeld. Wie is hij precies? En over hun eigen geloof. Hoe houden ze dat overeind? Soms worden ze door angst overmand, dan weer door twijfel verscheurd. Dat hoort bij hun geloof. Er is niet alleen vertrouwen, maar ook aanvechting.

Al deze dingen klinken door in het verhaal van vanmorgen.

Jezus stuurt zijn leerlingen het schip in. Zelf gaat hij niet met hen mee. Dat gebeurt hier voor het eerst. Een paar hoofdstukken eerder volgen de leerlingen Jezus als hij het schip ingaat. Dan is hij nog wel bij hen. Hoewel, dan slaapt hij terwijl de golven tegen het schip beuken en over het schip heenslaan. Hij laat zich pas wekken door de heftige paniek die uitbreekt.

Hier zitten de leerlingen alleen in de boot. Net zo zonder Jezus als de kerk zich kan voelen.

Helemaal op zichzelf teruggeworpen en aan zichzelf overgelaten. En zoals je jezelf kan voelen, als gelovige, als volgeling van Jezus, zó alleen, ja ook van God verlaten.

Marcus vertelt dat Jezus op een heel andere manier bij zijn leerlingen is en op hen betrokken is.

Hij heeft zich afgezonderd om te bidden. Hij zoekt de nabijheid met God.

Elders in het nieuwe testament lezen we dat Jezus voor zijn leerlingen bidt, dat hij voor hen intreedt bij God; dat hij hun zaak bij God bepleit.

Jezus doet daar wat wij ook voor elkaar doen als we met en voor elkaar bidden.

Telkens weer is dat in het pasorale contact een bijzondere gebeurtenis. Als een ander zich tot tolk maakt. En datgene wat mij bezighoudt voor God uitspreekt.

Intussen hebben de leerlingen het gevoel dat ze er alleen voorstaan. De golven beuken tegen het schip.

Dan komt Jezus over het water naar hen toe. Niet te filmen! Nee, inderdaad, een camera kan dit niet vastleggen.

Er is bijbelse verbeelding nodig om te verstaan wat dit betekent.

In Genesis 1 lezen we dat in het begin God de hemel en de aarde schiep. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods Geest zweefde over het water. Op de tweede dag worden de wateren van elkaar gescheiden en ontstaat er een leefbare ruimte.

Water heeft in de bijbel een dubbele betekenis. Het is zó levensnoodzakelijk, dat Jezus kan zeggen dat hij het levende water is. En tegelijk brengt het de dood. Denk aan het water van de zondvloed, aan het water van de Schelzee en aan Jona, die in het water geworpen wordt, maar niet verdrinkt omdat het vis hem opslokt.

Als Marcus vertelt dat Jezus over het water loopt, moeten we aan Pasen denken, aan zijn overwinning op de dood en aan zijn opstanding daaruit. Jezus is Heer. Niet de dood.

Bijbelse verbeelding ziet in het water de macht die vijandig staat tegenover het leven, de macht die het leven bedreigt, die mensen opslokt en kapot maakt.

Ook al zijn bij de schepping de wateren gescheiden, steeds weer dreigt het droge overspoeld te worden. Er moeten dijken gebouwd worden waarachter mensen veilig kunnen wonen.

Maar telkens weer slaagt de zee er in de dijken te doorbreken en mensen op te slokken.

Het water staat voor de dood. Maar Jezus is daaruit opgestaan. Hij heeft de dood overwonnen. Hij loopt over de golven.

De leerlingen verstaan dat nog niet. Nog niet. Ze denken een spook te zien en schreeuwen het uit van angst. Jezus die op het water loopt neemt hun angst niet weg; dat doet pas zijn woord.

Pas als hij zegt: blijf kalm, ik ben het, wees niet bang, pas dan durven ze zich aan hem toe te vertrouwen.

Zoals gezegd, het raakt Petrus diep wat hen hier overkomt. Ja, als dit Jezus is, die over het water naar hen toekomt, dan kan ook hij, Petrus, over het water naar hem toekomen. Petrus vraagt het aan Jezus en Jezus nodigt hem er toe uit: kom!

En Petrus stapt uit de boot. En loopt over het water naar Jezus toe. Totdat hij zich realiseert wat hij aan het doen is, hoe sterk de wind is. Dan slaat de twijfel toe en zinkt hij weg. Hij schreeuwt het uit: Heer, red me. En Jezus strekt zijn hand uit en trekt hem omhoog.

Petrus staat hier niet op zichzelf. Hij is hier de vertegenwoordiger van de leerlingen. Beeld van de kerk, die zich in het schip bevindt.

Soms verkeert Petrus op grote hoogte, soms gaat hij door een donkere diepte.

Op een zeker moment belijdt hij dat Jezus is de Christus, de zoon van de levende God; op een ander moment, niet lang daarna, doet hij wat hem kort tevoren nog volstrekt onmogelijk had toegeschenen, namelijk Jezus verloochenen.

Petrus, beeld van de kerk, met die verscheurdheid die wij zo goed kennen van onszelf.

Soms vertrouwen we rotsvast op God en zijn we overtuigd van zijn aanwezigheid in ons leven, maar op een ander moment zijn we met ons vertrouwen nergens meer. Dan is het donker en voelen we ons verlaten en alleen.

Die verscheurdheid is ook de kerk eigen. Geloof en vertrouwen liggen zo dicht naast kleingeloof, twijfel en ongelooft. Naast ontroerende dienstbaarheid is er godgeklagde machtsuitoefening; naast inspirerend leiderschap laffe trouweloosheid; naast diep vertrouwen op God is er gehechtheid aan geld, eer, status.

Ik ervaar het als bemoedigend dat we die dingen in het evangelie zelf tegenkomen, in de meest nabije kring van Jezus' leerlingen.

En Jezus wijst hen daarom niet af.

Eerst reikt hij hen de hand, trekt hen uit de diepte omhoog en vervolgens wijst hij hen terecht.

Iedere dag biedt hij nieuwe kansen om hem te volgen en op hem te vertrouwen.

Het verhaal van vanmorgen verbeeldt wie Jezus is: werkelijk Gods Zoon.

Ook al ervaren zijn volgelingen hem als de Afwezige, in waarheid is hij ten nauwste op hen betrokken: hij bidt voor hen en voor de wereld. En hij komt op hen toe, spreekt hen aan en wekt hun geloof en vertrouwen.

Waar dat vandaag voor ons kan gebeuren?

Overal, buiten de kerk en binnen de kerk. In contacten, ontmoetingen en gesprekken.

Voor al daar waar we in zijn naam bij elkaar komen, waar we ons oor te luister leggen bij de oude verhalen, waar we samen bidden en samen zingen, waar we de zegen van God ontvangen – daarin kán het gebeuren dat we zijn stem opvangen, zijn woord horen: je hoeft niet bang te zijn, wees maar gerust, Ik ben het, Jezus, die de dood heeft overwonnen. Hier is mijn hand. Kom maar met mij mee naar de overkant.

En dan pakken wij zijn hand en dan vatten wij weer moed en dan gaan wij weer verder.

Op hoop van zegen.

Amen